

Arbetsplan för krishantering

Nåntunaskolan 2019/2020

Håll om mig.....

*Det enda jag förstår just nu
är din kroppsvärme*

*Orden du säger hör jag
men meningarna går sönder
och jag uppfattar inte innehållet*

*Men jag förstår
när du stryker med handen
över mitt hår
och låter mitt huvud vila i ditt knä*

Caroline Krook

Innehållsförteckning

Viktiga telefonnummer	sid 3
Krisgruppens sammansättning och uppgifter samt rektors uppgifter vid oförutsedd händelse	sid 4
Mål för krishantering	sid 5
Åtgärder vid olika händelser	sid 6
Akuta åtgärder om du är först på plats	Sid 7
Rutin vid Inrymning, Utrymning samt Utestängning.....	Sid 8-9

Bilagor

1. Stressreaktioner och principer vid debriefing
2. Riktlinjer för omsorg och krisbearbetning
3. Kriser och deras förlopp
4. Brevmall för besked om tragisk händelse
5. Formulär för registrering av telefonsamtal och besök

Litteraturtips

Atle Dyregrov "Beredskapsplan för skolan"

Skolverket "Beredd på det ofattbara"

Marie Rehnstam "När klassen berörs av dödsfall"

Uppsala kommuns personaltidning LUPPEN 2003 "Beredskap för sorg och smärta"

Tidningen Chef, 2005 "Trösta – enklare än du tror"

Skolvärlden 2004 "Man ska aldrig släta över sorgen"

Krisgruppens sammansättning och uppgifter

Karen Natvig, rektor	727 53 44 076-101 99 14
Jan Ekergarn, administration, vaktmästare	070-633 26 85 076-772 76 36
Skolsköterska, Christina Cederberg	072-45 299 16
Jennie Mattsson, PVG	36 50 46 727 53 12 070-277 25 75
Lotta Grönholm PVG	070-229 63 84 727 53 12
Lena Svensson, skyddsombud	073-967 19 36

Krisgruppen aktiveras endast vid större olyckshändelser som berör verksamheten. Mindre olyckshändelser kan oftast hanteras och bearbetas inom ramen för det sociala nätverket, t ex anhöriga, kamratstöd och arbetskamrater.

Krisgruppens främsta uppgift är att ha en god beredskap för olika krissituationer och att samarbeta med polis, räddningstjänst, socialtjänst och kyrkan.

Rektors ansvar vid oförutsedd händelse

- skaffa sig information
- besluta om krisgruppen skall sammankallas
- organisera och dokumentera åtgärder
- kontakta/informera elever/föräldrar/personal snabbt och korrekt
- organisera telefon- och besöksberedskap
- ordna lämpliga lokaler för möten och samlingar
- ansvara för mediakontakter (endast rektor eller den rektor utser)
- kontinuerligt informera personalen om utvecklingen
- blåsa av beredskapen
- första vardagen efter gå igenom och utvärdera händelseförloppet

Kris är det psykiska tillstånd en människa befinner sig i då tidigare erfarenheter och inlärd reaktionssätt inte är tillräckliga för att man skall förstå och bemästra situationen.

Bakgrund

Det ofattbara händer inte alltid andra. Det är svårt att veta vad man skall göra. Frågorna hopar sig.

Hur många är drabbade? Vem informerar personalen? Vem berättar för eleverna? Vem tar kontakterna med media?
Vem bemöter oroliga föräldrar?

Krisen kan vara större eller mindre och av olika slag. I en krissituation är det nödvändigt att snabbt skapa ordning. Därför har vi en krisplan att följa.

Mål

Vid uppkommen krissituation ska elever och föräldrar snarast komma i balans och få adekvat hjälp.

Verksamheten ska om möjligt fortgå och barnen ska om möjligt vara i skolan som vanligt. Inget barn får gå hem från skolan i en krissituation och mötas av ett tomt hem.

Korrekt information om det inträffade skall lämnas. Rektor beslutar vilken information som kan lämnas ut – ett led i att förhindra osund ryktesspridning.

All personal ska känna till hur skolans krisorganisation är uppbyggd. Att vara väl bekant med den är att vara mentalt förberedd och att kunna agera optimalt i ett krisläge.

Åtgärder vid olika slags händelse Olyckshändelser i skolan eller vid resor

Se först på olycksplatsen – se sida 6!

Brand i skolan

Utrymningsplanen gäller, larma via 112, underrätta föräldrarna och ta hand om de sociala och psykiska efterverkningarna på samma sätt som när en olycka inträffat.

Bombhot

Ta hotet på allvar, kontakta polisen som avgör äktheten, utrymningsplanen gäller.

Hot, våld eller misshandel

Den som får vetskap om hotet meddelar omedelbart rektor som anmäler hotet till polisen, rektor sammankallar berörda till samtal samt dokumenterar händelsen.

Dödsfall elev

Den som får vetskap om dödsfallet kontaktar rektor. Om elev avlider i skolan underrättas polisen omedelbart av rektor. Rektor kallar till möte i krisgruppen. Präst/Stödperson kontaktas vid behov. Rektor/Den som krisgruppen utser har kontakt med hemmet. Skolan kondolerar med blommor och brev inom en vecka. Berörda vårdnadshavare informeras.

Dödsfall personal

Den som får vetskap om dödsfallet kontaktar rektor. Om personal avlider i skolan underrättas polisen omedelbart av rektor. Personalsamling ordnas i skolan. Berörd elevgrupp meddelas av två personer som är välkända av eleverna.

Elev som mister nära anhörig

I samband med att skolan underrättas eller fått kännedom om dödsfallet tillfrågas familjen om elevens kamrater kan meddelas. Klassföreståndaren berättar för den berörda lassen om dödsfallet. Det är bra om klasskamraterna får veta vad eleven vill att de skall säga eller göra när eleven återkommer.

Allvarlig sjukdom hos elev

Den som får vetskap underrättar rektor. Familjen ger klartecken till om och hur de vill att personal och elever informeras. Samarbete kring elevens kontakter med skolan upprättas för att inte eleven ska förlora sin samhörighet med skolan och klasskamraterna.

Akuta åtgärder - först på olycksplatsen

Ta hand om den skadade. Tänk på att inte flytta eleven i onödan om du misstänker huvud- eller ryggskada.

Larma ambulans/brandkår! Ring 112.

Säkra olycksplatsen för att förhindra ytterligare olyckor.

Ge första hjälpen enligt ABC.

Ge emotionell hjälp enligt principen 4H, håll om och var nära, håll i och ge näring, håll tyst och lyssna, håll ut och orka.

Ta hand om övriga elever. Samla dem och ge kort saklig information.

Se till att någon följer den skadade till sjukhus.

Den som ringt efter hjälp/rektor kontaktar föräldrarna.

Kontakta rektor eller annan person i skolans krisgrupp och informera om var man kan nå dig.

Emotionell första hjälp/Debriefing

Samla de inblandade på en trygg och avskärmad plats.

Ge fakta och saklig information.

Låt alla få möjlighet att kontakta anhöriga.

Ge omsorg och värma (mat, varm dryck, filtar).

Ge deltagarna möjlighet att prata om det inträffade och uttrycka sina känslor.

Undvik att leta syndabockar.

Informera om stressreaktioner som kan komma (se bilaga 1).

Ordna så att alla har tillgång till någon att prata med under kvällen/natten.

Bestäm när gruppen skall träffas nästa dag.

Stressreaktioner och principer vid debriefing

Reaktioner vid stress

ångest – oro – rastlöshet
känslomässig labilitet
skuldkänslor
irritation
muskelspänningar
överreaktion på ljud
sömnproblem/mardrömmar
återkommande tankar om händelsen
rädsla för olycksstället
problem med minnes/koncentration
tendens att isolera sig
depression

Praktiska principer

Alla inblandade skall vara med.
Samtalet ska ske i nära anslutning till händelsen, men ej samma dag.
Samtalet får ta den tid som behövs.
Inget förs vidare till någon utanför gruppen.
Samtalet leds av lämplig person på skolan t. ex skolsköterska, rektor, klasslärare, specialpedagog. Det bästa är en person utbildad i debriefing.
Uppmana deltagarna att prata om vad som hände, vad man tänkte, vilka känslor som väcktes, hur man reagerade.
Om någon gråter, ge tid och lugn och ro.
Låt ilska komma fram utan att man letar syndabockar.
Diskutera behov av ett nytt möte.

Rutin för Utrymning, Utestängning samt Inrymning

Alla klasser skall dagligen notera frånvarande elevers namn på whiteboarden i respektive klassrum, samt på fritidslistorna.

Utrymning innebär att elever och skolpersonal lämnar skolan för att söka skydd. Utrymning kan vara en lämplig metod när skolbyggnaden av någon anledning inte ger bästa skyddet, exempelvis på grund av hur lokalerna är utformade. Då kan det vara bättre att ta sig ut och söka skydd. Utrymning bygger på bedömningen att gärningspersonen inte upptäcker de eleverna och den personal som flyr från skolan (Skolverket – väpnat våld i skolan). Utrymning är utgångsläget vid alla typer av hot, brand och pågående våld.

Utestängning, ytterligare en metod som kan användas under vissa omständigheter är att stänga ute gärningspersonen. När det väpnade våldet pågår på skolgården, då kan det vara effektivt att stänga dörrar till skolan, hålla elever och skolpersonal inomhus medan gärningspersonerna utestängs (Skolverket – väpnat våld i skolan).

Inrymning innebär att elever och skolpersonal stänger in sig i klassrum eller andra skolsalar. Genom att låsa dörren och/eller barrikadera den blir det svårare för en gärningsperson att komma in. Det är också en fördel om det går att gömma sig, att vara tyst och om möjligt täcka för eventuella fönster (Skolverket – väpnat våld i skolan). Inrymning ska användas när inga andra val finns.

Rutin för Nántunaskolan:

Om gärningsperson upptäcks/uppmärksammas i skolans lokaler och skollocalerna inte är bästa skyddet och **utrymning** gäller skall denna ordning följas:

1. Personal som upptäcker/uppmärksammar gärningsperson i skolans lokaler skall skyndsamt ringa 112 och meddela övrig personal att de skall utrymma skolan enligt rutin. Om det är rast skall personal ringa intertelefonen knapp 30 (ute) och meddela rutin UTRYMNING.
2. Om en klass med lärare befinner sig utanför skolans område, kontaktas läraren och uppmanas att gå till Myrgångens förskola. De skall inte komma till Nántunaskolan. Kontaktinformation till läraren skall sättas upp på whiteboarden före utflykten eller aktiviteten.
3. Personal skall utrymma skolan med eleverna - klassvis om möjlighet finns.
4. Personal och elever skall söka skydd utanför skolområdet exempelvis närliggande hus, förskolan Myrgången etc.
5. Upprätta kontakt med polis (112)
6. Viktigt är att utrymning sker om det finns möjlighet att fly från skolans område utan att gärningsperson uppmärksammar detta.

Om gärningsperson uppmärksammas på skolområdet och det är **utestängning** som gäller så skall denna ordning följas:

1. Personal som upptäcker/uppmärksammar gärningsperson skall omgående ringa 112.
2. Personal ringer i intertelefonen knapp 20 (inne) och meddelar att rutin UTESTÄNGNING gäller.
3. Om en klass med lärare befinner sig utanför skolans område, kontaktas läraren och uppmanas att gå till Myrgångens förskola. De skall inte komma till Nántunaskolan. Kontaktinformation till läraren skall sättas upp på whiteboarden före utflykten eller aktiviteten.
4. Personal skall skyndsamt meddela övrig personal och personal skall samla eleverna i klassrummen.
5. Personal skall låsa ytterdörrar (3 stycken) samt låsa ytterdörr vid köksingång.
6. Upprätta kontakt med polis (112).

Om gärningsperson uppmärksammas på skolområde och det handlar om att **inrymning** så skall denna ordning följas:

1. Personal som upptäcker gärningsperson skall skyndsamt meddela närmaste övrig personal och ta med sig elever i sin direkta närhet in till skolan. Ringer 112.
2. Personal ringer i interntelefon, knapp 20 (inne) och meddelar rutin INRYMNING. Vid behov, t ex under rasttid, används knapp 7 (allanrop).
3. Om en klass med lärare befinner sig utanför skolans område, kontaktas läraren och uppmanas att gå till Myrgångens förskola. De skall inte komma till Nántunaskolan. Kontaktinformation till läraren skall sättas upp på whiteboarden före utflykten eller aktiviteten.
4. Övrig personal meddelar information vidare till personal och tar sedan elever till klassrummen och stänger – låser dörrar.
5. Det skall vara minst en vuxen per elevgrupp i klassrummen och den ser till att eleverna är tysta och håller sig lugna, försöka barrikera dörr och täcka för fönster om det går.
6. Övrig personal skall hålla sig gömda, upprätta kontakt med polis (112) och skall fördela sig över skolans lokaler – lilla, mitt entrén och stora.
7. Om det finns möjlighet att låsa ytterdörrar skall detta göras, endast om gärningspersonen befinner sig utanför skolans lokaler.

